

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata miejscowa:
 bez odnosczenia:
 Na rok 12 r.
 „ 6 miesiecy 6 „
 „ 3 miesiace 3 „
 „ 1 miesiac 1 „
 Za odnosczenie doplacaja sie 5 kop. miesiecznie.

Prenumerata zamiejscowa
 z odsylka poczta:
 Na rok 12 r.
 „ 6 miesiecy 6 „
 „ 3 miesiace 3 „
 „ 1 miesiac 1 „

Prenumerata przyjmuje sie: w Warszawie, w glownym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Bazunowa na Newskim Prospektie w domu Olchynowej: w Moskwie, w księgarni J. S. Solowiewa

ROK DZIESIATY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego mniej; sca za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. — Oddzielne numera sprzedaja się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawoslawny.

W piątek, 2 (14) listopada, — św. Akindina muc.
 W sobotę, 3 (15) listopada, — św. Akepsima. Josef. muc.
 W niedzielę, 4 (16) listopada, — św. Joanika pr.

Kalendarz rzymsko-katolicki.

W piątek, 2 (14) listopada, — św. Serapiona.
 W sobotę, 3 (15) listopada, — św. Leopolda.
 W niedzielę, 4 (16) listopada, — św. Edmunda bisk.

Stożce wach. o godz. 7 min. 18; zach. o godz. 4 min. 10.

Spozrozenia meteorologiczne

dostarczane przez obserwatorium warszawskie.
 Dnia 31 Października (12 Listopada) 1873 roku.

Okres czasu	Temper. pow. podług Celsjusa.	Wilgotność %	Kierunek wiatru.
Od 7 do 8	761.4	+ 0.8	zachodni
„ 8 do 9	761.3	+ 1.5	zachodni
„ 9 do 10	760.5	+ 0.3	pół-zachodni.

* Jego Cesarska Wysokość Książe Sergiusz Maksymilianowicz Romanowski-Leuchtenbergski raczył przyjechać do Warszawy z Petersburga, w przejeździe zagranicę.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Przez Najwyższy rozkaz w Wydziale Wojny, z 21 października r. b., mianowani zostali, zostający od poruczeń przy Sztabie Kazańskiego okręgu wojskowego, pułkownik **Dennet** — naczelnik Sztabu 6 dywizji piechoty; kapitan 1 brygady artylerji **Szerszow** — dowódca 2 baterji 4 brygady artylerji; otrzymano al uplop, dowódca 2 baterji 4 brygady artylerji podpułkownik **Ignatiew**, dla poratowania zdrowia, do Rosji, na jedenaście miesiecy, z uwolnieniem od obecnych obowiązków i zaliczeniem do połowy artylerji pieszej.

Przez Najwyższy rozkaz w Wydziale Wojny, o urzędnikach cywilnych, w Liwadji, 21 października r. b., przyjęty został do służby, z dymisjonowanych radca dworu **Patolow** — do Nowogorodzkiego składu gotowej artylerji, na urzędniczym artylerjijskiego.

* Pełniący obowiązki generał-gubernatora Wielkiego Księstwa Finlandzkiego, doniósł, że wiadomość o niurodzaju, który dotknął gubernię Samarską, wywołała największy udział wszędzie w Finlandji, mieszkańcy którzy zachowują jeszcze w żywej pamięci ciężkie czasy, przebyte przez kraj w latach niurodzaju 1862—1863. Pod wpływem uczuć współczucia nad cierpiąciami i na wspomnienie o znacznych wsparciach, jakimi mieszkańcy wszystkich gubernij spieszyli przynosić ulgę tamtoczesnym nieszczęściom mieszkańców ludności Finlandji, osoby prywatne prawie we wszystkich miastach i gminach wiejskich kraju otworzyły zbieranie ofiar na korzyść potrzebujących w pomienionej gubernji.

Zarazem generał-lejtnant baron Indreniusz przesłał Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, dla użycia jak należy, złożone mu, już zebrane przez niektóre osoby dla poszkodowanej w skutku niurodzaju ludności gubernji Samarskiej trzynastu tysięcy pięćset rubli.

Pomienione pieniądze będą przesłane gubernatorowi samarskiemu dla oddania ich Samarskiemu Gubernalnemu Urzędowi Ziemskiemu.

W obecnym Najwyższym rozkazie, który upoważnił do otwarcia wszędzie zapisów, w celu zbierania ofiar na rzecz poszkodowanych w skutku niurodzaju mieszkańców gubernji Samarskiej, ze względu, że od różnych władz osób już nadsyłane są ofiary na pomieniony przedmiot, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia niniejszem, iż ofiarowane pieniądze powinny być oddane do Samarskiego Gubernalnego Urzędu Ziemskiego.

Departament Oświecenia Publicznego. Przez decyzje Naukowego Komitetu Ministerstwa Oświecenia Publicznego, zatwierdzone przez Zarządzającego Ministerstwem, postanowiono:

1. Książkę: *„Zadania doktora Tischera. Zeszyt drugi. Cwiczenia co do składu zdania złożonego. Przekład z niemieckiego W. Basowa, Moskwa, 1837 r.”* — zaaprobować do użycia w kształcie pomocy szkolnej, przewidziane dla tych gimnazjów, w których już używa się łacinska gramatyka Tischera w przekładzie Basowa.

2. Książkę: *„Zbiór antykwilów do przekładu z języka ruskiego na łaciniński. Ułożony przez J. Chodobaja i P. Winogradowa, nauczycieli 3 Moskiewskiego gimnazjum, Moskwa, 1873 r.”* — zaaprobować jako pomoc szkolną, z zastrzeżeniem, aby w następstwie wydaniu zrobione zostały niektóre wskazane w postanowieniu Komitetu Naukowego poprawki.

Magistrat Miasta Warszawy. Najwyższemu zatwierdzoną w dniu 9 lutego 1865 r. Ustawą o opłatach za prawo handlu i przemysłu, a mianowicie art. 30, oznaczony został termin od 1 (13) listopada do dnia 1 (13) stycznia, do wykupienia świadectw handlowych i biletów, na każdy rok następujący.

Na zasadzie zaś wypisu z Najwyższemu zatwierdzonej w dniu 2 lipca 1871 r. uchwały Komitetu do spraw Królestwa, w miejsce opłaty klasycznej i kanonu od zarobków, ustanowiona została opłata procentowa, na rzecz miasta Warszawy, od dokumentów na prawo handlu i przemysłu, w ilości następującej:

- a) od świadectw i biletów na zakłady handlowe i przemysłowe 1-ej Gildji 50%;
- b) od świadectw i biletów na zakłady handlowe i przemysłowe 2-ej Gildji 25%;
- c) od innych handlowych dokumentów 10%;
- d) od świadectw dla subiektów:
 - 1-ej klasy 25%;
 - 2-ej klasy 10%;
- e) od świadectw akcyjnych na utrzymywanie fabryk lub zakładów do sprzedaży wyrobów tabaczkowych 25%.

Opłata na rzecz miasta od osób wyrabiających i sprzedających przy własnych zakładach maszyną i aparaty dla fabryk, jak również narzędzia rolnicze, wyroby chemiczne i farby, pobierana

być ma, jeżeli takowe nie uiszczą opłat skarbowych za prawo handlu inemmi przedmiotami, w wysokości 50%, od ceny świadectw i biletów 2-ej Gildji.

Od kupców i subiektów handlowych, którzy nie są stałymi mieszkańcami miasta Warszawy, i wykupili świadectwa zewnętrznie w Warszawie, niezależnie od oznaczonej wyżej opłaty, od ceny biletów na handlowe i przemysłowe zakłady, w zamian opłaty od ceny świadectw, której podlegają miejscowi kupcy, pobierane są na rzecz kasy miejskiej, następujące opłaty:

- a) od kupców niemiejskich stale handlujących lub mających składy i stałe zamieszkanie w Warszawie 1-ej Gildji rubli sr. 112 kop. 50.
- b) od przybywających czasowo kupców 1-ej Gildji r. r. 56 kop. 25.
- c) od kupców 2-ej Gildji, dla handlu detalicznego r. r. 30.
- d) od subiektów 1-ej klasy r. r. 5; 2-ej klasy kop. 50.

Wskutek więc § 1. Instrukcji JW. Ministra Finansów z d. 4-go listopada 1865 r., wszelkie rodzaje świadectw i biletów na zakłady handlowe i przemysłowe, wydają się w miastach z Dum lub zastępujących te zarządy Magistratów i z Kas Gubernjalnych.

Na mocy powyższych przepisów, Magistrat Miasta Warszawy, podaje do wiadomości powszechnej, że wydawanie świadectw i biletów na prawo handlu i przemysłu, oraz na prowadzenie wszelkiego rodzaju kunsztów i rzemiosł na 1874 rok, rozpocznie się w Biurze Magistratu w Sekcji Patentowej z dniem 1 (13) listopada r. b. i trwać będzie codziennie od godziny 9-ej z rana do 1-ej z południa, do dnia 1 (13) stycznia 1874 r. z wyłączeniem dni urlopowych i świątecznych.

Wszyscy zatem trudniący się powyższymi zajęowaniami w obrębie Miasta Warszawy, winni zgłosić się w czasie i miejscu powyżej oznaczonym, po wykupieniu na ich zarabkowanie świadectw i biletów, które za okazaniem wykupionych na rok 1873, takielich świadectw i biletów i za uiszczaniem przepisanych opłat, wydane im będą.

Kupcy zaś Gildyjni i Subiektci, oprócz tego, obowiązani są przedstawiać dowody przyznawające, że są stałymi mieszkańcami miasta Warszawy.

Każdy zgłaszający się po świadectwo lub bilet handlowy, obowiązyany jest przedstawiać deklarację własnemu podpisem opatrzoną, z wyszczególnieniem w niej, pod jakim numerem i w jakiej ulicy zamieszkuje, jaki zakład utrzymuje lub w jakim zakresie prowadzi proceder, albo handel, na który ma zamiar wziąć odpowiednie świadectwo lub bilet.

Osoby zaś zamierzające założyć na nowo handel, otworzyć zakład przemysłowy, albo trudnić się kunsztem lub rzemiosłem, obowiązane są o wydanie pomienionych świadectw i biletów, wnieść podanie do Magistratu z wyrażeniem rodzaju żądanego świadectwa i biletu przy załączeniu zarazem stosownego dowodu legitymacyjnego policyjnego.

Ci zaś z kupców i procederzystów, którzyby sobie zyczeli świadectwa i biletów handlowych wykupić w Kasie Gubernjalnej, obowiązani są stosownie do odczytu Warszawskiej Izby Skarbowej z dnia 26 października 1871 r. N. 29,796, przedewszystkiem wnieść do kasy Magistratu, przypadające od nich procenta na rzecz miasta i uzyskać na to stosowne pokwitowanie.

W tym celu, winni przedstawiać poświadczoną deklarację przez Kasę Gubernjalną przekonywającą, jakie rzeczywiste handlowe dokumenta mają zamiar w tej kasie wykupić.

Subiektci jednak 1-ej i 2-ej klasy, którzy świadectwa wykupili, po za okresem miasta Warszawy, a pragnęliby przyjąć obowiązki a tutejszych kupców lub przemysłowców, obowiązani przedewszystkiem zgłosić się do Magistratu, dla wniesienia przypadającej od nich dopłaty, to jest od świadectwa 1-ej klasy, 25% czyli 6 rub. i od świadectwa 2-ej klasy, 10%, czyli 50 kop., i na wniesienie takiej dopłaty, uzyskać kwit kasowy.

Bez dopełnienia tej formalności, żaden z kupców lub handlujących, nie może przyjmować subiekta pod odpowiedzialność według prawa, w sprawie otwarcia oimbaru.

Świadectwa handlowe i biletu, stosownie do § 1 Instrukcji JW. Ministra Finansów, z dnia 4 listopada 1865 r., winny być wydawane tylko osobom interesowanym, lub posiadającym na to legalne pisemne upoważnienie.

W końcu Magistrat uprzedza kupców, handlujących i rzemieślników, że po upływie oznaczonego wyżej terminu do wykupienia świadectw i biletów na rok 1874, ci którzy w tym przeciągu czasu, nie zaopatrzą się w właściwe dowody handlowe, utracą prawo do trudnienia się handlem lub rzemiosłem, w razie zaś prowadzenia takowych zarobków bez dowodów handlowych, podlegną karze prawem określonej.

Niezależnie od tego, Magistrat zwraca szczególną uwagę pp. kupców miasta Warszawy, na art. 31 teje ustawy stanowiącej: że jeżeli w skutek jakichkolwiek przyczyn, kupcy nie zdołają odnowić swych świadectw i biletów, wyżej w art. 30 oznaczonym terminie dwóch miesięcznym, mogą takowe otrzymać przez cały styczeń roku następnego, za opłatą od nich półtora raza większą, jeżeli zaś i po upływie tego miesiąca, świadectw i biletów swoich nie odnowią, to uważa się ich za ułtychych ze stanu kupieckiego i zalicza się ich do mieszczan, a zakłady ich handlowe i przemysłowe, natychmiast się zamkają na mocy art. 135 niniejszej Ustawy.

Warszawska Kasa Oszczędności, wraz z Kantorem pomocy niczym przy Alei Belwederskiej pomieszczenia, w tygodniu upłyłym do dnia 28 października (9 listopada) r. b., włącznie, wydała książeczek nowych 70, na które, tudzież na dawniejsze w 461 wnioskach złożono rub. sr. 7,877 kop. 25. Na żądanie 126 uczestników (prócz procentu rub. sr. 77 kop. 24½, należnego z rok bieżący od całkowitych odbiorów), wypłaciła rub. sr. 5,893 kop. 20½, i ułożyła książeczek 33; przeto uczestników 23,543; posiada kapitał rub. sr. 8,699,547 kop. 52.

DZIAŁ WEWNĘTRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W twierdzy Nowogorodzkiej istnieje obecnie szkoła wojskowa, w której uczą się dzieci wszystkich osób służących w twierdzy, bez różnicy. Szkoła wojskowa, na utrzymanie której do rozporządzenia komendanta twierdzy nowogorodzkiej asygnuje się corocznie, z budżetu Ministerstwa Wojny 1,620 rub., ma trzy klasy: przygotowawczą, młodszą i starszą. Każda klasa zawiera w sobie dwa kursa roczne. Program nauk uczniowie przechodzą w ciągu lat sześciu. Program ten jest następujący: 1) Klasa przygotowawcza: religja, język ruski, arytmetyka (cztery działania arytmetyczne z liczbami prostymi). 2) Klasa młodszą: religja, język ruski, arytmetyka, języki francuzki, niemiecki i łaciński, kaligrafja i rysunki; języki nowożytnie, t. j. francuzki i niemiecki włączone są do programu na nagłże życzenie rodziców, oraz jako przedmioty, w magane od wstepujących do gimnazjum; uczą się ich tylko dzieci oficerów i urzędników. Razem z chłopcami w szkole wojskowej uczą się języków francuzkiego i niemieckiego, pobierające także wychowanie w nowogorodzkiej szkole żeńskiej elementarnej córki oficerów i urzędników. Język łaciński, podług objaśnienia zwierzchności miejscowej, zaprowadzony jest jako środek do rozwięzienia umysłu uczących się i wymagany przy wstąpieniu do gimnazjum. 3) Klasa starszą: religja, język ruski, arytmetyka i geometria, jeografia, języki łaciński, francuzki i niemiecki, kaligrafja i rysunki, klasa ogólna śpiewu cerkiewnego. Pod względem języków francuzkiego i niemieckiego, podział dzieci na klasy, starszą i młodszą, uskutecznia się podług stopnia znajomości tych języków, niezawisłe od podziału uczących się na klasy podług innych przedmiotów. Liczba lekcji na tydzień naznacza się: w klasie przygotowawczej, na wszystkie przedmioty razem 12, a w młodszej i starszej po 19 lekcji. Klasa ogólna śpiewu cerkiewnego ma po 3 lekcje na tydzień. Na każdą lekcję przeznaczają się po 1½ godziny. Ponieważ dzieci uczące się w klasie przygotowawczej mogą uczyć się lekcji bez pomocy postronnej, przeto nauka ogranicza się na cwiczeniach podczas godzin szkolnych. W klasie młodszej uczniowie robią cwiczenia i uczą się lekcji w domu. W klasie starszej, głównie zadają się zadania, przygotowywane przez uczniów w domu. Egzamina w szkole wojskowej nowogorodzkiej odbywają się corocznie w lipcu, lecz posuwanie uczniów z jednej klasy do drugiej, bywa raz na dwa lata, po skończeniu zupełnego kursu dwuletniego, t. j. na rok parzysty. Dzieci przyjmowane są do szkoły w każdym czasie; lecz wstepujący wprost do klasy młodszej lub starszej, obowiązani są przedewstępnie złożyć egzamin. W szkole wojskowej uczą: religji — jeden z duchownych świątyni fortecznej, a innych przedmiotów — nauczyciele z pomiędzy oficerów i urzędników, służących w twierdzy. Do wykładania dopuszczane są i osoby płci żeńskiej, należące do rodzin służących w twierdzy oficerów i urzędników. W klasie przygotowawczej, wszystkie przedmioty, nie wyłączając religji, wyklada jeden nauczyciel. Szkoła wojskowa pozostaje pod bezpośrednim zawiadywaniem komendanta twierdzy nowogorodzkiej; lecz nadzór najbliższy porucza się naczelnikowi szkoły (który jest zarazem inspektorem klas). Najbliższy zaś nadzór nad uczniami, podczas odpoczynku między lekcjami, wklada się na osobnego nadzorcę, przeznaczanego do pomocy naczelnikowi szkoły, z ugodzonych do tego podoficerów żołęgi fortecznej. Nadzorca, ma mieszkanie przy samych pokojach klasowych. Wynagrodzenie za wykład w szkole wojskowej naznacza się: naczelnikowi szkoły rocznie w kwocie 150 rub.; nauczycielom w klasach szkolnych: religji, języka ruskiego, arytmetyki, jeografji, języków łacińskiego, francuzkiego i niemieckiego, za 40 tygodni szkolnych, licząc po 80 k. za każdą lekcję, razem za 1,320 lekcji 1,056 rs.; nauczycielom kaligrafji i rysunków za 200 lekcji, licząc po 60 k. za każdą lekcję, razem 120 rs., nadzorcę 40 rs., na przynależności szkolne 134 rs., ogółem 1,620 rs.

Nauczyciel śpiewu cerkiewnego otrzymuje wynagrodzenie za swą pracę, w charakterze regensa kościoła fortecznego, z fundusów tego ostatniego. Wynagrodzenie nauczycielom udzielane jest tylko za lekcje odbyte; za lekcje zaś opuszczone, z jakichbydy przyczyn, wynagrodzenie nie jest uiszczane, lecz obracane na fundusz, przeznaczony na nabywanie potrzeb szkolnych. Dla naczelnika szkoły istnieje nader szczegółowa instrukcja. Do szkoły przyjmowane są dzieci należące do rozmaitych stanów. Obecnie naprzykład, dzieci komendanta twierdzy uczęszczają do klas. Przy szkole istnieje już mała biblioteka. Dla każdej klasy, co do wszystkich przedmiotów szkolnych, przyjęte są w szkole znane podręczniki. Z dziećmi w szkole obchodzi się łagodnie. Dostrzeżonym na tenistwie lub figlach czynione są przestrogi i upomnienia; szczególniej leniwych zapisują na czarną tablicę, a pilnych i dobrze uczących się na czerwono. Kary pozostawiają się samym rodzicom, którym ciągle komunikowane są wiadomości o postępkach i sprawowaniu się uczniów. Szkoła wojskowa mieści się w bardzo dobrym budyn-

ku rządowym, wyznaczonym w środkowej części twierdzy. Rozkład klas jest dogodny, przestronny i wspaniały. W końcu wypadła nadmienić, że przy nauczaniu w szkole zwracaną jest szczególna uwaga na to, aby dzieci, wydające lekcje, wyrażali się prawidłowo, jasno i dobitnie, nie każąc mowy ruskiej polonizmi.

Kurs szkoły wojskowej, w przybliżeniu, odpowiada kursowi progimnazjum.

Wykaz cen zboża i innych artykułów na głównych targach gubernji lubelskiej za wrzesień 1873 roku.

A. Ceny płacone przez przekupniów nabywających mniejsze partie u producentów zboża.

W mieście gubernjalnem Lublinie: żyto 8 rs. 61½ kop., pszenica 12 rs. 90 kop., mąka: żytnia 9 rs. 29½ k., pszenna 13 rs. 65 kop., gryka 7 rs. 27½ kop., proso 7 rs. 78½ kop., kasza: gryczana 14 rs. 64 kop., jaglana 17 rs. 91 kop., owies 5 rs. 74 kop., jęczmień 6 rs. 74 kop., za czwartę; mięso wołowe 3 rs. 20 kop., ryby 11 rs. 20 kop., sól 1 rs., żelazo 2 rs. 40 kop., słonina 8 rs. 80 kop. za pud; okowita 4 rs. 80 kop. za wiadro; drzewo 6 rs. 90 kop. sążeń kubiczny.

W m. powiatowem Zamostju: żyto 8 rs., pszenica 11 rs., mąka: żytnia 8 rs. 40 kop., pszenna 13 rs., gryka 7 rs., proso 7 rs., kasza: gryczana 14 rs., jęczmień 7 rs. 42½ kop., jaglana 15 rs., owies 5 rs. 74 kop., jęczmień 6 rs. za czwartę; mięso wołowe 2 rs. 80 kop., ryby 5 rs., sól 1 rs. 20 kop., żelazo 2 rs. 20 kop., słonina 9 rs., wena 22 rs. za pud; okowita 4 rs. 60 kop. za wiadro; drzewo 6 rs. za sążeń kub.

W osadzie Nowo-Aleksandri: żyto 8 rs. 80 kop., pszenica 13 rs. 50 kop., mąka: żytnia 9 rs. 55 kop., pszenna 15 rs., gryka 7 rs. 50 kop., proso 8 rs. 20 k., kasza: gryczana 14 rs. 40 kop., jęczmień 10 rs. 50 k., jaglana 18 rs., owies 4 rs. 50 kop., jęczmień 6 rs. za czwartę; mięso wołowe 3 rs. 20 kop., sól 90 kop., żelazo 2 rs. 40 kop., słonina 8 rs. za pud; okowita 6 rs. za wiadro; drzewo 5 rs. za sążeń kub.

B. Ceny które ustalają się przy sprzedażach w większych partjach.

W m. Lublinie: żyto 8 rs. 50 kop., pszenica 12 rs. 50 kop., gryka 6 rs. 90 kop., owies 5 rs. 50 kop. za czwartę.

W m. Zamostju: żyto 7 rs. 80 kop., pszenica 10 rs. 90 kop., mąka: żytnia 8 rs. 35 kop., pszenna 12 rs. 60 kop., gryka 6 rs. 95 kop., proso 5 rs., kasza: gryczana 13 rs. 80 kop., jęczmień 11 rs. 75 kop., jaglana 14 rs. 90 kop., owies 4 rs. 80 kop., jęczmień 6 rs. 95 kop. za czwartę; mięso wołowe 2 rs. 40 kop., ryby 5 rs., sól 1 rs. 10 kop., słonina 9 rs., żelazo 2 rs. 20 kop., wena 22 rs. za pud; okowita 4 rs. 50 kop. za wiadro; drzewo 5 rs. 75 kop. za sążeń kub.

W Nowo-Aleksandri: żyto 8 rs. 75., pszenica 13 rs. 45 kop., mąka: żytnia 9 rs. 50 kop., pszenna 14 rs. 90 kop., gryka 7 rs. 40 kop., proso 8 rs. 10 kop., kasza: gryczana 14 rs. 35 kop., jęczmień 10 rs. 45 kop., jaglana 17 rs. 95 kop., owies 4 rs. 45 kop., jęczmień 6 rs. za czwartę; mięso wołowe 3 rs., sól 90 kop., żelazo 2 rs. 35 kop., słonina 8 rs. za pud; okowita 5 rs. 95 kop. za wiadro; drzewo 4 rs. 50 kop. za sążeń kubiczny. (Dziennik Gub. Lubelski).

Wykaz cen produktów i artykułów żywności w m. Plocku od dnia 10 (22) do 16 (28) października 1873 roku włącznie.

Pszeniicy I-go gatunku czetw. 13 rub. 39½ kop., II-go gatunku czetw. 11 rub. 5¼ kop., żyta I gatunku czet. 9 rub. 47½ k., II gatunku czetw. 9 rub. 18½ k., jęczmienia I gatunku czetw. 7 rub. 25½ kop., II gatunku czetw. 6 rub. 7¼ kop., owsa I gatunku czetw. 4 rub. 51 kop., II gatunku czetw. 4 rub. 26½ kop., rzepaku czetw. 9 rub. 84 kop., kartofli czetw. 1 rub. 97 kop., kaszy jaglanej czetw. 20 rub. 18 kop., kaszy jęczmiennej czetw. 11 rub. 48 kop., kaszy gryczanej grubej czetw. 13 rub. 94 kop., kaszy gryczanej drobnej czetw. 26 rub. 24 kop., maki pszennej I gatunku czetw. 13 rub. 94 kop., II gatunku czetw. 9 rub. 34 kop., maki żytniej czetw. 9 rub. 84 kop.; chleba: pyłowego funt 3½ kop., razowego funt 2½ kop., mięsa z wolu stepowego tuczonego funt 11½ kop., z wolu nietuczonego I-go gatunku f. 9 kop., wolu nietuczonego II-go gatunku f. 8 kop., cielęciny f. 9 kop., wieprzowiny f. 10 kop., baraniny f. 7½ kop.; siana pud 85 kop., słomy pud 20 kop.; wiadro: spirytusu 76% Trallesa 6 rub. 75 kop., wiadro wódki 46% Trallesa 4 rub. 30 kop.; worek płócienny czekwierny 75 kop. (Dziennik Gub. Plocki).

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE.

Czytelnikom Dziennika Warszawskiego wiadomo już, że zebranie ogólne członków tutejszego Klubu Ruskiego, na posiedzeniu odbytem w końcu roku zeszłego, postanowiło urządzić co tydzień, od początku roku bieżącego, we wtorki, tak zwane damskie wieczory familijne, które miały w tym roku dość świetne powodzenie. Wieczory te ustały były na czas pory letniej. Obecnie komitet gospodarzy Klubu Ruskiego, na zasadzie postanowienia swego z d. 2 (14) stycznia r. b.,

Ruch handlu jarmarcznego w Rosji w ostatnich pięciu latach (1868—1872 r.)

(Dalszy ciąg *)

GLÓWNE JARMARKI.

3. Jarmark w m. Poltawie na sw. Eljasza.

(Od 10 lipca do 6 sierpnia. Tak: w 1868 r.—na konie od 10 do 31 lipca, na towary od 10 lipca do 6 sierpnia; w 1869 r.—na konie od 10 do 31 lipca, na towary od 20 lipca do 5 sierpnia; na 1870 i 1871 r.—na konie od 10 do 20 lipca, na towary od 20 lipca do 5 sierpnia; w 1872 r.—na konie od 10 do 20 lipca, na towary od 10 lipca do 5 sierpnia.)

Table with columns for years (1868-1872) and average (5 years), and rows for various goods like wool, silk, leather, etc. under the heading 'Przywieziono i sprzedano towarów'.

Table with columns for years (1868-1872) and average (5 years), and rows for 'Przez mieszkańców', 'Przez mieszkańców z najmu domów i dziedzińców', 'Przez radę Miejską', 'Przez radę Miejską z należących do miasta placów i sklepów', 'W ogóle dochodu', 'Napływ ludu na jarmark', 'Zamiejskiego kupiectwa', 'Cudzoziemców'.

W dniu jutrzejszym dany będzie w salach redutowych o godzinie 8-jej wieczorem, 6-ty wielki koncert warszawskiego Towarzystwa muzycznego, podług programu zamieszczonego poniżej, pod rubryką widowisk. W dniu jutrzejszym dany będzie w salach redutowych o godzinie 8-jej wieczorem, 6-ty wielki koncert warszawskiego Towarzystwa muzycznego, podług programu zamieszczonego poniżej, pod rubryką widowisk.

handlu wynosiła w tym roku zaledwie 17,300,000 rub., a cyfra sprzedaży 10,000,000 rub., kiedy tymczasem do 1872 r. przywóz ciągle wzrastał się, i doszedł w tym roku do 24,585,000 rub., a sprzedaż w ostatnim trzechleciu wynosiła od 14,500,000 do 15,000,000 rubli. Dla wszystkich prawie przedmiotów handlu zagranicznego, 1869 r. był także najmniej zadowolającym; w następujących zaś trzech latach handel niemi powoli wzrastał, przyczem przywóz wyrobów jedwabnych i płótna, chociaż nie doszedł do cyfry 1868 roku, lecz sprzedaż pierwszych znacznie się wzmożyła (z 128,000 do 300,000 rub.), a ostatniego, prawie się z nią zrównała (za 115,000 do 100,000 rub.).

podają do wiadomości, że wieczory wtorkowe rozpoczną się na nowo z dniem 6 (18) listopada, na następujących zasadach: 1) Pp. członkiem Klubu i gościom wraz z ich rodzinami służy prawo wejścia do Klubu we wtorki, od godziny 2-jej po południu. 2) Od godziny 2-jej do 5-jej, pp. członkowie, oraz goście i ich rodziny, mogą mieć w Klubie zwykły obiad po 50 kop. od osoby. O godzinie 5-jej po południu mieć będzie miejsce obiad wspólny, podług karty obiadów sobotnich, za opłatą po 1 rs. 50 kop. od osoby. Na te ostatnie obiady zapisywać się można dnia poprzedniego, lecz nie później, jak do godziny 10-jej wieczorem.

legitymistów, gazecie *Union*, niema nic nowego; zawiera on w sobie — i to stanowi szczególne jego znaczenie — tylko powtórzenie starych, już tyle razy powtórzonych przez hrabiego Chambord myśli co do jego polityki wewnętrznej i zewnętrznej. Naprawdę umysł zachwał, traktujące w ogóle monarchizm nieprzyjaźnie, i na równi z nim, lekkie umysły zachowawców, tłomaczyły i tłomaczyły te politykę jako nieprzyjazną wszelkim ulepszeniom bytu społecznego, i grożącą w sprawie organizacji obywatelskiej i porządku, szybkim obaleniem wszystkiego, do czego już przywykło współczesne społeczeństwo nie tylko samej Francji i co stanowi nieodjętą własność dziesiętnastego wieku. Przeciwno takim tłomaczeniom hrabia Chambord dał już niedawno, mogące stanowić dostateczną rękojmię objaśnienie, także w jednym z listów prywatnych, które jednakże mają całkowicie charakter i znaczenie urzędowych manifestów.

Przywrócenie pańszczyzny, obłożenie dochodów gruntowych starożytną i dawno i na zawsze już zniesioną dziesięciną, bezwarunkowe panowanie duchowieństwa i tym podobne środki, urzędy i urzędników, mającym niby nastąpić wraz z restauracją, często straszliwie agitatorowie polityczni francuzów, w szczególności zaś mało rozwiniętych i nieukształconych włosian — wszystko to kategorię było zaprzeczone nieraz przez samego hrabiego Chambord i nie temu nie zawodnie nie wierzył żaden z ukształconych francuzów. Nieodwrotnie zaś konieczne dla szczęścia ostatnich, konstytucyjne instytucje, mogły być nadane dobrowolnie przez Henryka V, po jego wstąpieniu na tron przodków, na podobieństwo tego, jak przez Ludwika XVIII nadana była karta, która, przy pomocy reprezentacji ludowej, szeroko rozciągnięta na wszystkie klasy, lud francuzki, który za Burbonów, zdołał przyjąć do siebie i wypocząć po ciężarach pozostawionych krajowi w upadku pierwszego cesarstwa, rzucił się do rewolucji lipcowej 1830 roku. Jeszcze bardziej rozszerzywszy tę konstytucję, Ludwik Filip w ciągu osiemnastu lat dowiódł możności rządu parlamentarnego we Francji, pomysłność której w tym okresie, także znacznie polepszyła się i rozwinęła. Ale i rząd Ludwika Filipa z kolei był obalony przez rewolucję 1848 roku, po którym Francja przeżyła ciężkie, dwudziestopięcioletnie przesilenie. Z kolei przesilenie to jest nie czem innym tylko następstwem i plodem strasznej rewolucji 1789 roku, która wprowadziła gwałt zamiast obiecanej wolności, pospieszyła zatrzeć krwawymi śladami wszelką łączność przeszłości z przyszłością kraju, skazanego od tego czasu na wieczne i nieomal bezskuteczne poszukiwania tego, co inne szczęśliwsze ludy, nie dotknięte gwałtownymi przewrotami, znajdują stale w swej historii, w swych tradycjach, w obyczajach, w żywym związku z rządzącą nimi władzą. Mając współzależność dla współczesnych nieszczęść ludu francuzkiego, posiadającego niezaprzeczenie tyle praw do sympatii ukształconych narodów, nie można nie ubolewać nad nim, niemożna nie życzyć mu najprędzej organizacji w takim kształcie, jaki według okoliczności okaże się najodpowiedniejszym jego teraźniejszym potrzebom; ale jednocześnie nie można oskarżać hrabiego Chambord o brak podobnych sympatii, którymi przejęci są nawet cudzoziemcy. Hrabia Chambord tylokrotnie wynurzał swoją miłość do ludu francuzkiego, że według jego zdania, ten ostatni powinien widzieć w tej miłości królewskiej dostateczną rękojmię wszystkich swych dóbr, a w tej miłości i swej wolności. Wymagać dla tych dóbr, dla tej wolności, jestes forniałnych gwarancji, znaczy to samo, co mało cennie i pojmuwać charakter tego, kogo spodziewano się widzieć na tronie francuzkim pod imieniem Henryka V. Otwarcie teraz oświadczył, że nie chce przyjąć korony przy żadnym z warunków, które mogą przypominać rewolucję, i łatwo zrozumieć, że odrzucąc trójkolorowy sztandar, tak jak i wszystko co przypomina jest przez ten sztandar. Hrabia Chambord słusznie także powiedział w jednym z swych poprzednich prywatnych, ale ogłoszonych listów, że chociaż sztandar ten przewodniczył wojzkom francuzkim w wielu świetnych, ale bezużytecznych zwycięstwach, to jednakże doprowadził ich do Waterloo i Sedanu. Wcale nie mniej sławne, ale trwałe i liczniejsze wspomnienia łączą się z białym sztandarem, tym głównym spadkiem Barbonów. Powiada on nad wielowiekowym szeregiem sławnych czynów, przez które utworzyło się i zaklamowało zjednoczenie potężnego i rozległego Królestwa Franków, które dopiero teraz utraciło ostatnie prowincje, przyłączające do niego zwyciężonym orężem Ludwika XIV. W tym szeregu, poczynając od dnia, kiedy będąc w rękach wybranki Bożej, dziewicy Orleańskiej, pod Arc, biały sztandar zmusił do ucieczki Anglików, przedtem ciągle zwyciężonych, do dnia, kiedy za ostatniego Króla burbonskiego — Karola X, zatknięty został na murach podobitego Algieru — znajdzie się tyle dla sławy francuzkiej, a zatem i dla dumy narodu, że kwestja sztandaru nie mogła być w żadnym razie powodem do niezgody pomiędzy Królem a wojskiem, a tembardziej przyczyną nieufności całego narodu do Króla. Prawdopodobnie są jeszcze inne przyczyny, dotychczas jeszcze nie zupełnie jasne, które przeszkadzają sprawie monarchicznej restauracji we Francji.

Teraz jeszcze nie czas wdawać się w roztrząsanie tych przyczyn, wczesnej lub późniejszej całkowitej rozjaśnienia historii. Teraz zaś najświeższe z Francji wiadomości powiadają, że ogłoszenie ostatniego listu hrabiego Chambord, sprawiło zmieszanie się nie tylko w samym obozie fuzjonistów. Nietylko prawica, ale i prawy środek łamie sobie głowę: czem i jak zastąpić obecne Zgromadzenie Narodowe, rządzących obowiązków którego, według ścisłego znaczenia umowy w Bordeaux, upływa już teraz ostateczny termin. Moeno mówią o przedłużeniu pełnomocnictw na prezidenta marszałka-

wi Mac-Mahon na kilka lat, ale są wiadomości o dążeniu także na korzyść innych kandydatów. Wszystkie te dążenia jednakże noszą na sobie piętno konserwatywności i jasno wskazują, jak Francja pragnie wyjść z współczesnego nieokreślonego położenia i uorganizować się na podstawach stałego porządku, w czem oby jej Bóg dopomógł!

Z bieżących spraw administracyjnych, oprócz trwającego sądu nad marszałkiem Bazaine, zwracają uwagę Francji finansowe projekta p. Magne i sprawozdania francuzkiego Skarbu. Ten ostatni, na powszechne zdziwienie, znajduje się w dość zadawalającym stanie, pomimo dziewięciu miliardów deficytu, sprawionego przez ostatnią wojnę nieszczęśliwą.

Oddane z tej sumy pięć miliardów kontrybucji wojennej na rzecz Prus, łącznie z innymi uczestniczącymi w wojnie państwami niemieckimi, świetnie poprawiły interesy Skarbu pruskiego, który zresztą oddawna odznaczał się porządkiem i dobrym stanem swych interesów. Obecnie wyrabia on z monety francuzkiej złotych niemiecką: dwudziestu, dziesięciu i pięćdziesięciu, którą stopniowo puszcza w obieg. Ale takiemu świetnemu położeniu Skarbu dotąd jeszcze nie odpowiada współczesne położenie pieniężnego rynku w Niemczech, a tem mniej berlińskiej giełdy. Ta ostatnia przebywa teraz znaczne przesilenie, w skutku nieumiarowanego spekulantów, którzy, tak samo jak w Wiedniu, oddawali się grze giełdowej niepamiętni na wszelką roztropność. Spodziewano się jednakże, że przesilenie to przejdzie bez następstw, przynajmniej bez ważnych, ponieważ Ministerstwo Skarbu, korzystając z swych ogromnych funduszy, postanowiło udzielić z tych funduszy pomoc tym handlowym i przemysłowym przedsiębiorstwom i stowarzyszeniom, które mogłyby ucierpieć z powodu współczesnego smutnego położenia rzeczy na giełdzie berlińskiej. Tylko co odbyte w Berlinie wybory do Sejmu dostarczyły zupełne zwycięstwo stronnictwu liberalnemu. Stronnictwo to odniosło zwycięstwo i w innych miastach i prowincjach Prus, z wyjątkiem Poznańskiego (gdzie wszelako niemiecy, jakkolwiek staro zachowawczego stronnictwa, zyskali przewagę nad polakami) i niektórych miast nadrenskich, gdzie ultramontanom udało się przeprowadzić kilku swych kandydatów. Książę Następca Tronu pruskiego jeździł do Drezna, dla oddania ostatniej posługi zgasłemu Królowi Saskiemu Janowi-Nepomucenowi, którego Cesarz Wilhelm był osobistym przyjacielem. Wszystkie gazety niemieckie z sympatją poświęcają swe szpalty pamięci zmarłego Monarchy, ukochanego nie tylko przez jego poddanych i podają z mniejszymi lub większymi szczegółami jego nekrologi.

Zmarły 29 października w zamieszkim swym pałacu (o 1/2 mili od Drezna) Pilsitz, Król Saski Jan-Nepomucen (urodzony w 1801 r.), należał do liczby najukształconiejszych ludzi w Europie. Ukończywszy wychowanie całkiem klasyczne, pod kierunkiem generała Fozzella i barona Woschbarga, po dojściu do pełnoletności udał się on do Włoch z chorym starszym swym bratem, księciem Klemensem, który tam też zmarł. Młody Książę Jan skorzystał ze swego pobytu w tym kraju dla bliższego zapoznania się z włoskim językiem i literaturą, pierwiastkową nauką których zajmował się w pierwszych latach swego wychowania w Niemczech. Po powrocie z tamąd wydał w 1825 r. przekład pierwszych dziesięciu pieśni *Piekła* Dantego, pod przybranym nazwiskiem Filaleta, a w kilka lat potem przełożył całą „*Boską Komedję*” Dantego. Wszedłszy natenczas, to jest po dojściu do pełnoletności, do czynnej służby ojezycznej, Książę Jan, zaczął brać bardziej czynny udział w sprawach od 1830 r., to jest kiedy brat jego książę Fryderyk-August mianowany został współregentem panującego natenczas Króla, a w rzeczywistości zaczął zarządzać królestwem. Książę Jan objął natenczas dowództwo nad gwardją gminną i otrzymał godność członka Rady Stanu. Po wprowadzeniu konstytucji, w napisaniu której książę Jan brał czynny udział, zajął on krzesło, jako członek rodziny królewskiej, w saskiej Izbie Panów, a tam, przy rozprawach parlamentarnych, nie raz miał sposobność okazania swego ukształconego umysłu i rozległych zdolności politycznych.

Wstąpiwszy na tron Saksonji (9 sierpnia 1854 r.), Król Jan bezwzględnie urzędywał projekta licznych reform, myśli o których wypowiadał, kiedy był jeszcze Księciem, w Izbie Wyższej i następnie stałe troszczył się o pomysłność i rozwój przemysłowy swego państwa.

Dla urzędywania tego celu pospieszył on przygotować do traktatów handlowych: prusko-francuzkiego i prusko-włoskiego. Podczas wojen Duńskiej i Austriackiej, Król Jan pozostawał wiernym duchowi obowiązujących natenczas traktatów Związku Niemieckiego. Po pokoju w Nikolsburgu, który zmienił poprzedni porządek rzeczy, Król Jan przystąpił do Związku Północno-Niemieckiego, któremu zaczął służyć z wiernością i poświęceniem, jakie były zawsze w jego charakterze. Jeszcze przy samym początku wojny prusko-francuzkiej, posłał on do armji czynnej dwóch swych synów: Księcia Następę Tronu (obecnie króla) Alberta i Księcia Jerzego, którzy niejednokrotnie odznaczyli się na polu bitwy we Francji. Zmarły Król Jan miał za żonę (1822) Amalję-Augustę Księżniczkę Bawarską, z którą obchodził tak wesoło w Dreznie w roku wesele. Miał z nią kilkoro dzieci, przez małżeństwo których obecnie dom Saski znajduje się w pokrewieństwie z wieloma najznakomitszymi w Europie domami panującymi, pomiędzy innymi z Sabaudzkim (we Włoszech) i Kobergsko-Braganckim (w Portugalji).

Niedawno rodzina Królewska portugalska miała pociechę widzenia świadectwa ogromnej popularności, jaką posiada w kraju, i przyjmowania wyrażenia głębioko do niej przywiązania ze wszystkich miejsc kró-

lestwa. Te świadectwa i wyrażenia wypowiediane były z powodu dnia urodzin Królowy Piji (córki Króla włoskiego Wiktora-Emanuela), ale w roku bieżącym takowe były liczniejsze i silniejsze niż zwykle, ponieważ tylko co przedtem, Królowa wraz z swemi dziećmi za ledwie ocalała od niebezpieczeństwa. O mało co nie utonąła, ratując uniesionych przez fale morskie swoich synów. Z tego powodu, w tegoroczny dzień jej urodzin, nie tylko wszystkie prawie miasta i znaczniejsze miasteczka wysłały adresa z powinzowaniem do Liżbony, lecz i mieszkańcy ich w większości byli obecni na uroczystym nabożeństwie i wieczorem ułuminowali swe mieszkania.

Po takich owacjach, w których jasno wypowiedziana była wdzięczność ludu portugalskiego dla teraźniejszej dynastji za jej o niego troskliwość, nadzwyczaj dziwnym zdaje się ukazanie się ogłoszonego już przez wszystkie główne gazety europejskie listu Don Niguela Braganckiego, adresowanego do hrabiego Rezdign. List ten jest po prostu manifestem politycznym, przez który pretendent portugalski przypomniał swemu do tronu portugalskiego, które przeszły do niego od jego ojca Don Miguela, wyraża gotowość popierania tych praw i nakoniec przedstawia po órótee swój program polityczny. Treść takowego zawiera się w następujących końcowych słowach manifestu: „Nakoniec będę robił zawsze wszystko co będzie odemnie zależało, żeby pomagać nadziejom najwspanialszego ludu i okazać się zawsze wiernym synem naszego „świętego katolickiego apostołskiego rzymskiego Kościoła”. Wierzę w jego naukę, poddaję się jego prawom i poświęcę moje istnienie dla szczęścia Portugalji.

Z tych powodów będę uważał za najpiękniejsze te dni mego życia, kiedy będę w stanie pomódz przywróceniu świeckiej władzy świętego i błogosławionego ojca naszego, Papieża Piusa IX i postępuję za narzędzie do uszczęśliwienia i pojednania wielkiej rodziny portugalskiej.

Trudno uwierzyć, aby ten manifest miał jakikolwiek poważny wpływ w Portugalji, która w ostatnich czasach dała taki świetny dowód politycznej roztropności, oparłszy się wszelkim pokusom, przychodzącym do niej z sąsiedniej Hiszpanji. Oczywiście zamiary pretendenta portugalskiego Don Miguela, są w związku z przedsięwzięciami pretendenta Don Carlosa, szansy którego jednakże, dotychczas mało się powiększają, pomimo tego że liczba jego stronników powinna pomnożyć się w skutku jego zbliżenia z Cabrera, który niewątpliwie pociągnie za sobą do służby u niego wielu starych oficerów karlistowskich. Jeszcze mniej prawdopodobnie, niż Don Carlos, ma w swoich działaniach naczelnik teraźniejszego rządu madryckiego, p. Castelar, obietnicę którego, poskromienia powstańców i odebrania odpadłych miast, pozostaje dotąd niespełnioną. Przyczyna odpłynięcia admirała Loba z flotą z pod murów Kartaginy dotąd osłonięta jest nieprzeniknioną tajemnicą. Zresztą wnosząc z ostatnich doniesień, Kartagina wkrótce musi poddać się, w skutku braku pasów wojennych i żywności, który już zaczyna być mocno uciążliwym dla mieszkańców. Oprócz tego do murów tego miasta zbliża się silnie uzbrojona eskadra niemiecka, z żądaniem żądose uczynienia za obrazę, wyrządzoną przez powstańców jednemu z poddanych niemieckich.

Telegramy z gazet zagranicznych.

Wersal, 10 listopada. Pomiedzy księciem Broglie i Leonem Say odbyła się dziś zrana konferencja. O ile wnosić można z rezultatu konferencji tej, ministerstwo pozostanie prawdopodobnie na swem stanowisku. — Komisja 15-u dla rozstrąszenia wniosku p. Changarnier przyjęła w zasadzie, 13 głosami przeciwko 2, przedłużenie władzy obecnego prezydenta rzeczypospolitej i przynajmniej zgromadzeniu narodomu prawo przedłużenia pełnomocnictw naczelnika władzy wykonawczej po za termin własnego istnienia.

Wiedeń, 10 listopada. Izba deputowanych odbyła na dzisiejszem swem posiedzeniu wybór prezesa. Z 286 głosów, które oddano przy imiennem głosowaniu, p. Rechbauer otrzymał 205. Przyjął on na przysiadający nau wybór i wyraził izbie podziękowanie swe w długiej mowie przy objęciu swego stanowiska. P. Rechbauer wykazywał szczególnie żalawie się mające zadania państwowe względem przesilenia ekonomicznego i uregulowania stosunków pomiędzy państwem i kościołem i wyraził nadzieję, iż uwładniony przez cesarza w mowie tronowej cel zjednoczenia wszystkich ludów Austrii w jedno potężne państwo, na podstawie prawa i swobody, zostanie osiągniętym. Rechbauer zakończył mowę swą trzykrotnym okrzykiem: „Niech żyje!” na cześć cesarza, powtórzonym z wielkim zapalem przez izbę. Następnie odbył się wybór wice-prezesa. Obrazliwi zostali: Vidulich 202 głosami z 270 i Pillerstorff 169 głosami z 253. Po odbyciu wyboru dwunastu referentów, izba deputowanych przyjęła jeszcze wniosek p. Heibsta, ażeby odpowiedziano na mowę tronową adresem.

Madryt, 10 listopada. Wiadomości o potyczce d. 7 b. m. pomiędzy wojskami rządowymi i karlistami pod Mirandą, dotychczas jeszcze są bardzo sprzeczne. Podczas gdy rząd otrzymał od generała Moriones drugą depeszę z Arcos, donoszącą, iż po czterogodzinnej walce pobit karlistów, wyparł ich z silnych pozycji, jakie zajmowali i odebrał im przy stosunkowo nieznacznych stratach 1 działo i 14 furgonów z amunicją, zabrawszy licznych jenców, karliści z swej strony przypisują sobie zwycięstwo. Podług ogłoszonych przez nich najnowszych raportów o pomienionej potyczce, karliści w siłę 8,000 ludzi i 4 dział, pod dowództwem Ollo i Elio, wyparli przy nieznacznych stratach wojska rządowe w siłę 18,000 ludzi i 28 dział z zajmowanych przez nie pozycji pod Arcos. Don Carlos, małżonka jego, jak

również książę Alfons, brat jego, obecni byli osobiście na placu boju.

p. o. Redaktora Henryk Bartsch.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

Warszawa załudnia się, rozszerza i zdoła, coraz widoczniej. Szczególniej też w ostatnim lat dziesiątku. Z prawdziwą jednak pociechą zauważyliśmy, iż nie tylko władza ale i prywatni mieszkańcy, mianowicie zaś zamożniejsi obywatele tutejsi, starając się o przyzodobienie miasta za pomocą nowo wznoszonych domów, których plany i wykonanie, powierzają w ręce zdolnych i kompetentnych wykonawców.

Do szupkiej liczby takich obywateli, należy niewątpliwie p. W. Wilder jeden z dawnych i powszechnie znanych kupców warszawskich.

Dom p. Wildera zbudowany w smacznym stylu (*renessans*) zajmujący wielką przestrzeń od frontu Nalówek do rogu ulicy Gęsiej, opratrzony wewnątrz ogródkiem otoczonym oficynami — stanowił już sam przez się prawdziwą ozdobę tamtej dzielnicy miasta, lecz obecnie właściciel jego, przedłużał go od frontu ulicy Gęsiej a raczej, rzec należy, zbudował tam nowy w pięknym stylu pałac dwu piętrowy o 22 oknach frontowych co dodane do dawniejszej kamienicy, stanowi razem ogromną cyfrę 49 okien frontowych! Mielismy sposobność obejrzeć z bliska i szczegółowo konstrukcję tego nowego gmachu i zostalismy uradowani szczerze, widząc jak rozumnie tam obmyślano i urządzono wszystko, zarówno pod względem wytwornosci i wygody, jak i odnośnie do sanitarnych wymagań przyszłych lokatorów. Każde z tak licznych mieszkań posiadać będzie oddzielną łazienkę z wprowadzonym tam wodociągiu, każdy pokój opratrzony stosowną wentylacją a przy każdej kuchni istnieją oddzielne kanały w murze dla wylewania pomoy. Podłogi wszędzie w mozaiki zaprowadzone, sprządzono okna jednoszybowe, na sposób wenecki, ściany zbudowano wysoko dla obfitego powietrza — urządzono oprócz bram od ulicy elegancie podjazdy, na sposób Petersburski z których, marmurowe schody wiodą do górnych lokali.

Nawet od strony podwórza, ozdobionego pośrodku skwerem, właściciel, baczny na wygodę i przyjemność lokatorów, zamierza urządzić balkon, a cały obręb jego opasać asfaltowym chodnikiem.

Lecz p. Wilder nie mógł usunąć jednej niedogodności, która już nie zależy od niego. Na przeciw wznoszącego się z takim kosztem i tak *con amore* urządzonego domu rozciąga się po drugiej stronie ulicy Gęsiej, zabudowanie wewnątrz którego mieszczą się szlachetne koszerny i jatki rzeźnicze. Pomimo najciszejszego nawet dozoru służby policyjnej i starań miejscowego zarządu, z budynku tego wydzielają się koniecznie, nie zbyt przyjemne z odpadków mięsa i krwi błędnej wywiewy, a zebrany ustawicznie przed frontem jatek różnorodny tłum, złożony z najniższego społeczeństwa, podniecający do wesołości bułkami szynków tam będących — sprawia nieznosny hałas i zgiełk przez dzień i wieczór. Doprawdy, przyko jest pomysły, że przyszli lokatorowie przeszlegiego pałacu p. Wildera, będą zmuszeni siedzieć na balkonach lub przy oknach wyciągnąć w siebie te nieprzyjemne wywiewy i patrzyć na widoki tak wstrętne! Czyżby nie można było przenieść tych jatek na inne właściwsze miejsce, w tej samej miasta dzielnicy?

O ile nam wiadomo, już dawniej nieco czynione były pewne w tym względzie kroki — lecz zdaje się, że brak odpowiedniego miejsca, unadaremnił je czasowo. Sądymy jednak, że miejsce takie znalazłoby się bez wielkiego trudu a przeniesienie jatek i rzeki bydlę z dotychczasowej siedziby, dopełniłoby ozdoby i sanitarości tamtej dzielnicy, do której nowo wzniesiony dom p. Wildera przyczynił się tak skutecznie. 6694.

Warszawa dnia 1 (13) listopada.

Widowiska.

WIELKI TEATR. — *Dziś*, we czwartek, opera komiczna w 3 aktach, *Duch wojewody*. — Początek o godzinie 7 i pół. — *Jutro*, w piątek, tragedia *Otello*. — *Wczoraj*, było osób 528.

TEATR ROZMAITOŚCI. — *Dziś*, we czwartek, dramat w 5 aktach, *Hrabia de Saulles*. — Początek o godzinie 7 i pół.

WARSZAWSKIE TOWARZYSTWO MUZYCZNE. — *Jutro*, w piątek, odbędzie się 6-ty wielki koncert. — Program: 1. Koncert na skrzypce (op. 26), z towarzyszeniem orkiestry, M. Brahma, — wykoną p. Władysław Górski; 2. Arja z op. „Afrykanka”, Meyerbeera, — odśpiewa pani Dowiakowska; 3. Koncert (Es-major) na fortepjan, z towarz. orkiestry, F. Liszta, — wyk. p. Al. Zarzycki; 4. a) Lilia, R. Schumana, i b) „Na skrzydłach pieśni”, F. Mendelssohna-Bartholdy, — odśpiewa p. Dowiakowska; 5. a) Etude de Concert (Dors tu, ma vie!), Henselta, i b) Soirees de Vienne (Nachtlater, podług Straussa), K. Tansiga, — wyk. p. Zarzycki. — II. PAULUS, oratorjum F. Mendelssohna-Bartholdy, na sola, chór mieszany i orkiestrę (część 1-sza): Uwertura i Chór, Chór, Recitativo, — (pani Dowiakowska), 2 bassy solo (pp. Dziadulewicz i Nawroczyński), recit. (p. Dowiakowska), Chór, Arja (p. Dowiakowska), Recitativo (p. Szezygier), Chór, Chór, Recitativo (p. Szezygier), solo (p. Wasilewski), Recitativo i Arioso (p. Szezygier), Arja (p. Wasilewski), Recitativo (p. Szezygier), solo (pani Dowiakowska), Arja (p. Wasilewski) z chórem, Chór. — Cena biletów: dla członków Towarzystwa i ich rodzin krzesło numerowane rs. 1 kop. 5, wejście do sali 30 kop., galerja 35 kop. — Dla osób zaś nienależących do Towarzystwa krzesło numerowane rs. 2 kop. 5, wejście do sali rs. 1, galerja kop. 50. — Początek o godzinie 8-jej wieczór punktualnie.

GABINET ZOOLOGICZNY (w gmachu uniwersytetu warszawskiego). — Otwarty w niedzielę hospialnie.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH. — Otwarta codziennie, od godziny 11-jej rana do godziny 6-jej po południu, w gmachu obok kościoła sw. Anny. — Wejście od osoby w dniu powszednim kop. 15; — w niedzielę zaś i święta kop. 5.

TIVOLI. — *Dziś i codziennie*, koncert orkiestry warszawskiej pod przewodnictwem dyrektora Adolfa Sonnenfelda. — Początek o godzinie 7-jej. — Wejście kop. 15.

W dniu 31 (12) bież. mies. i roku, chorzy w 8-miu cywilnych szpitalach: przybyło 63, wyzdrowiało 27, umarło 8, pozostało 1705 (mężczyz 841, kobiet 864), z nich w szpitalu staroakonych mężczyzn 183, kobiet 162.

Przyjechał: — Generał-major *Ejler*, z Kronstadu. Wyjechał: — Generał-lejtnant: *Siewczyn*, do Moskwy, *Fomin*, do St. Petersburga; — Reczywisty radca *Stanisław Andrejew*, do Radomia.

Cena okowity dnia 31 października (12 listopada).

	wiadro od rs.	garniec od rs.	
Hurtowa skladowa	5.93 ¹ — 5.96 ⁵	1.93	— 1.94.
Pojedyncza szynkarska		1.96	— 1.98.
Stosunek garnca do wiadra 100:307 ¹ / ₄ . (G. H.)			

